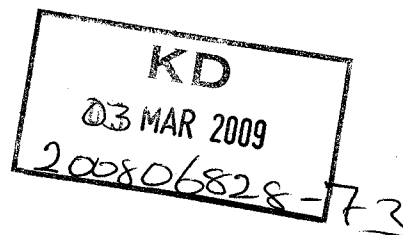

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref
200806828

Vår ref
200805621-/ELU

Dato
27 .02.2009

Forslag om en felles database for vitenskapelig publisering - Norsk Vitenskapindeks (NVI) - høring

Vi viser til Kunnskapsdepartementets (KD) ekspedisjon av 12. desember 2008.

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) har følgende merknader i saken:

HOD stiller seg positiv til det helhetlige forslaget som er presentert for å etablere et felles nasjonalt forskningsdokumentasjonssystem for helsesektoren, universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren i arbeidsgrupperapporten fra NIFU STEP "Norsk vitenskapindeks. Forslag til en felles databaser for vitenskapelig publisering innenfor et nasjonalt system for forskningsinformasjon." (Rapport nr 32/2008).

Fra HODs side ser vi det som svært ønskelig å få etablert et felles nasjonalt dokumentasjonssystem for vitenskapelig publisering som er felles for de tre forskningsutførende sektorene. Vi vil vise til at HOD har vært pådriver for å få etablert et felles forskningsdokumentasjonssystem mellom de regionale helseforetakene og universitetene gjennom flere år. Det har bakgrunn i at det er et omfattende forskningssamarbeid mellom de to sektorene, som bl.a. gir utslag i form av felles publikasjoner. Rapporten viser imidlertid at det også er et betydelig forskningssamarbeid mellom helsesektoren og instituttsektoren. Et felles forskningsdokumentasjonssystem som foreslått vil sikre både høy datakvalitet og åpenhet om institusjonenes kreditering av vitenskapelige publikasjoner som ligger til grunn for tildeling av resultatbaserte tilskudd til forskning i de ulike sektorene, og derved bidra til å sikre legitimitet til de etablerte finansieringssystemene for forskning. Vår helhetlige vurdering er at sentrale forutsetninger sett fra helsesektorens ståsted for tekniske og styringsmessige funksjoner i NVI vil kunne bli

ivaretatt gjennom de løsninger som er foreslått av arbeidsgruppen.

Tekniske løsninger

Etablering av Norsk vitenskapsindeks vil innebære at HOD må endre dagens system for innhenting av data for forskningsaktivitet som ligger til grunn for dagens finansieringsmodell for forskning i helseforetakene. For å sikre høy kvalitet på grunndata og god funksjonalitet for brukere på alle nivåer, mener vi det er en forutsetning at systemet ivaretar følgende funksjoner (som foreslått):

- En publikasjon registreres kun en gang (data innhentes fra ekstern database som ISI) – selv om den skal krediteres flere institusjoner.
- Fullstendig sporbarhet av data fra den enkelte institusjon, og systemer som muliggjør umiddelbart innsyn og kvalitetssikring på tvers av institusjoner og sektorer.
- Publikasjoner tilknyttes institusjoner uavhengig av ansettelsesforhold
- En pålogging for ansatte med tilknytning til flere institusjoner

Forutsatt at ovennevnte funksjoner kan ivaretas, stiller vi oss positive til at NVI og det nasjonale systemet for forskningsinformasjon bygger på en omstrukturering og videreutvikling av det eksisterende systemet *FRIDA* som i dag er organisert som et nasjonalt samarbeidstiltak eid av de fire breddeuniversitetene. Vi mener imidlertid at det er viktig å velge et nytt navn på det nasjonale forskningsdokumentasjonssystemet, for å signalisere at dette er et nytt nasjonalt system for forskningsdokumentasjon i Norge. Dette skyldes tidligere ikke vellykkede prosesser knyttet til etablering av *FRIDA* i helsesektoren, samt tilbakemeldinger fra sektoren om at mange finner dagens system lite funksjonelt.

Organisatoriske og juridiske løsninger

Vi mener det vil være hensiktsmessig at det etableres et nytt uavhengig forvaltningsorgan under kunnskapsdepartementet som får ansvar for å etablere, drifte og utvikle det nasjonale systemet for forskningsinformasjon, herunder NVI. Vi stiller oss også positive til at Kunnskapsdepartementet inngår avtale med Universitetet i Oslo om drift av systemet i hht §1-4 nr 4 i Lov om universiteter og høyskoler, slik at eksisterende kompetanse kan videreføres. Denne bør imidlertid suppleres med ytterligere kompetanse som foreslått.

For at HOD skal kunne benytte data fra NVI som grunnlag for resultatbasert finansiering i helseforetakene og med bakgrunn i at dette skal etableres i alle helseforetak og evt andre forskningsinstitusjoner i helsesektoren, er det en forutsetning at departementet har styringsmulighet ovenfor det nasjonale forskningsdokumentasjonssystemet. I rapporten er det foreslått at dette ivaretas gjennom to grep:

- Det inngås en egen avtale mellom KD og HOD og etatsstyring av forvaltningsorganet og
- Helsesektoren er likeverdig representert i styret som vil ha ansvar for faglige og administrative oppgaver i forvaltningsorganet.

Vi mener ovennevnte vil ivareta vårt departements styringsbehov på en hensiktsmessig måte.

Ressursbehov

Vi mener det er hensiktsmessig at det gis direkte bevilgning over statsbudsjettet til dekning av etablerings- og driftskostnader til en felles database for informasjon om vitenskapelig publisering, NVI som foreslått i rapporten.

Data som ligger til grunn for HODs finansieringssystem for forskning i helseforetakene innhentes i dag fra sentrale databaser (ISI m fl) av NIFU STEP og kvalitetssikres av helseforetakene. Dagens løsning er kostnadseffektiv både for departementet og helseforetakene. Etableringen av NVI og pålegg om at institusjonene skal benytte dette systemet for egenrapportering innebærer at det må etableres registreringssystemer og infrastruktur i alle helseforetakene og bygges opp kompetanse for registrering, bruk, kvalitetssikring og rapportering av data fra det nye systemet. Dette vil være ressurskrevende for institusjonene og helsesektoren som helhet, og vil måtte dekkes over foretakenes budsjetter med unntak av midler som tildeles NVI direkte. Det er derfor viktig for vår sektor at nytte-effekten både lokalt, regionalt og nasjonalt står i forhold til kostnadene ved etablering av et nytt system.

Nytte-effekten for helseforetakene vil i stor grad være knyttet til de funksjoner som et felles nasjonalt system for forskningsinformasjon vil kunne tilby, i tillegg til NVI. Vi ser det derfor som sentralt at det også legges til rette for å tilby et felles nasjonalt system for forskningsinformasjon på en hensiktsmessig måte, som sikrer alle helseforetakene tilgang til disse funksjonene.

I rapporten vises det til at styret må vurdere hvordan øvrige tjenester fra det nasjonale forskningsdokumentasjonssystemet skal finansieres (f eks brukerbetaling). Vi mener det er sentralt å sikre en finansieringsløsning som sikrer institusjonene (som vil være av ulike størrelse) likeverdig tilgang til det helhetlige nasjonale forskningsdokumentasjonssystemet, samt at det etableres en ubyråkratisk løsning som sikrer at det ikke må inngås særskilte avtaler med hver enkelt forskningsinstitusjon i Norge. Et felles nasjonalt forskningsdokumentasjonssystem inkludert NVI vil være av stor samfunnsøkonomisk nytte for eksempel i forhold til utvikling av nasjonal forskningsstatistikk og tilgjengeliggjøring av forskningsresultater for allmennheten og forskersamfunnet (Open access), og bør derfor vurderes finansiert av staten.

Statistikkgrunnlag

En felles database vil kunne gi et mer helhetlig statistikkgrunnlag for den vitenskapelige publiseringen i Norge. For komplett nasjonal statistikk, vil det forutsette at alle (evt større) forskningsinstitusjoner, også de som ikke inngår i dagens resultatbaserte finansieringssystemer som f eks Nasjonalt folkehelseinstitutt bruker NVI.

Innenfor medisin og helsefag ser vi behov for mer detaljert statistikk og klassifisering av helseforskningen, både når det gjelder forskningsart (grunnforskning, epidemiologisk forskning, translasjonsforskning, klinisk forskning mv) og medisinske fagområder/sykdommer (kreft, infeksjonssykdommer, luftveissykdommer mv). I denne sammenheng mener vi det vil være hensiktsmessig å etablere et felles nasjonalt system både mht klassifisering av vitenskapelige publiseringer (og på sikt finansiering) på tvers av sektorene. Vi vil vise til det to-dimensjonale helseforskningsklassifiseringssystemet som er utarbeidet i England som vi mener kan være et hensiktsmessig system å etablere i Norge. Systemet er gratis tilgjengelig på <http://www.hrcsonline.net/>. Ved utarbeidelser av registreringssystemer i NVI og det nasjonale forskningsdokumentasjonssystemet foreslår vi derfor at det legges inn registreringsmoduler som sikrer at forskningen kan klassifiseres etter ovennevnte system. Det vil gi en unik mulighet for utarbeidelse av mer detaljert helseforskningsstatistikk som grunnlag for politikkutforming på området.

Med vennlig hilsen

Bjørn Astad e.f.
avdelingsdirektør

E.Lien Utstumo
rådgiver